

Főszerkesztő és ideiglenes felelős szerkesztő: **Dr. Olosz Lajos**

On. Biblioteca Universităţii din Cluj Sibiu

NÉP HIRLAP

A timistorontali törvényesítéj. sz. 93. (Dob. No. 934/1938) Alapította: **Dr. VUCETICH ENDRE** és **Dr. VARNAY ELEMÉR**

Ziarul Comunităţii Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népközösség lapja

A legnagyobb méretű anyagcsata tombol Dél-Itáliában

JELENTÉSEINK A HARCTEREKRŐL

Nagy elhárító csata alakult ki a délitáliai arcvonalon

Berlin. (DNB). A német vezérj főhadiszállás jelentése május 17-én, szerdán:

Az olaszországi déli arcvonal hegyekkel borított terepén 35 kilométernyi szélességben a legnagyobb méretű anyagcsata tombol. Szakadatlan pergő tűz hatalmas löszere-bevetéssel, a legerősebb légitámadások, páncélosok alkalmazása mint mozgó tüzéréség, elkecsere-dett küzdelem minden egyes támaszpontért és minden magaslatért, amelyek olykor rövid időn belül többször is gazdát cseréltek, ezekre a harcokra az első világháború nagy elhárító csatáinak bélyegét nyomják.

A német csapatok immár 6 nap óta nagy ellenséges túlerővel szemben hősi ellenállást fejtenek ki. A hadvezetés során végrehajtott elszakadó mozdulatok tervszerűen mennek végbe. Az ellenségnek rendkívül súlyos és véres veszteségei semmi arányban nem állanak azzal a kizárólag harcászati területnyereséggel, amelyet el tudt érni.

A netunoji hídfőnél tegnap nem voltak jelentősebb harcok. A napok óta fokozódó ellenséges tüzéréségi tűz azonban arra enged következtetni, hogy ott is hamarosan nagy támadás várható.

A keleti arcvonalon heves helyi jellegű harcoktól eltekintve, amelyek a Dnyeszter alsó folyásánál és a Kárpátok előterében mentek végbe, kedden sem voltak jelentőséggel bíró harcok cselekmények.

Erdős harcok és csatarepülő-kötélek az elmúlt éjjel, Ostrovtól délkeletre és Pszkov körzetében szovjet kézenléti állásokat és csapatzállásokat támadták, megfigyelt jó eredményrel.

A német haditengerészet ör-hajói és vadászrepülőik a Finn-öbölben 13 szovjet bombázót lelőttek.

Német gyorsaszádok egy éjszakai előretörésnél, amelyet szovjet órhajók ellen intéztek a Finn-öbölben, több ellenséges járművet megromlaltak.

Szovjet bombázóknak az északnordvégai partoknál egy német hajócsaraván ellen intézett támadási kísérleténél, a német biztosító harcok és a fedélzeti légvédelem 3, a vadászrepülőik pedig továbbá 21 ellenséges repülőgépet megsemmisítettek.

Az elmúlt éjszaka egyes brit repülőgépek Berlin város-területére dobtak le bombákat.

RÓMÁT S TÖBB MÁS OLASZ VÁROST UJABB BOMBATÁRADÁS ERTE

Róma. (Stefani). A római rádió szerdai közlése szerint újabb légitámadás érte az olasz fővárost, valamint több érte és északolaszországi várost. A légvédelem 8 angol-szász repülőgépet lőtt le Róma fölött. Viareggio ismert tengeri fürdő központját több száz bomba érte, sok ház rombadott. A Pó folyó síkságának városai és falvai szintén sokat szenvedtek az angol-szász repülőök terrortámadásai következtében. Újabb harcok között Padova, Vicenza, Cremona és Ferrara városokat is bombázták. A kulturális értékek között károkozott jelentősen. Vicenzában a híres dom épülete teljesen megsemmisült; ez az építészeti remekmű 1558-ban készült el és annak idején Goethe órák hosszát íhatatosan állott a csodálatosan szép építkezési előtás előtt.

Elkeseredett harcok folynak minden állás védelmében a túlerővel támadó szövetségesekkel szemben

A keleti arcvonalon beálló viszonylagos csönd aligha tart sokáig. Német felderítő repülőök az utóbbi napokban nagy orosz csapatösszevonásokat figyeltek meg a Szeret közpöso folyásánál, valamint Lembergől keletre. Nagy erőket vonultat fel a szovjet hadvezetéség Koveltól délre is, úgy hogy teljesen indokoltnak látszik a német katonai szóvivő tegnapi esti kijelentése, amely szerint nagyobb arányú szovjet támadás várható a közeli napokban. A Rador berlini tudósítója nagyon valószínűnek tartja, hogy a Szeret közpöso folyásánál újabb offenzívát indít a Szovjet, jöllehet a mintegy harminc hadosztály bevetésével felvett legutóbbi offenzívára ott nem vezetett eredményre.

Az olasz frontról érkező jelentések szívós német ellenállásról számolnak be. Minden talpalatnyi területért véres harcokat kell vívniok a szövetségeseknek, — hangsúlyozzák Berlinben.

DUELIN

Az ir szabadállam kormánya, mint emlékeztet, visszautasította az angol és az amerikai kormányok azt a követelést, hogy távolítsa el Dublinból a német és japán diplomáciai képviselőket. Anglia erre megtorló intézkedéseket alkalmazott, melyek folytán az ir szabadállam ma ugyszólván teljesen el van szigetelve a külvilágtól s egyben bizonyos mértékű gazdasági zárlatnak is van alávetve. Az elszigeteltség belpolitikai következményei máris megmutatkoztak: De Valera kormánya lemondott. A lemondás közvetlen oka. De Valera nyilatkozata szerint, az a tény volt, hogy egy szállításügyi törvényjavaslat beterveztésekor a kormánynak nem sikerült szóltöbbséget kapnia a parlamentben: 64 szavazattal 63 ellenében leszavazták. A május 30-ra kitűzött új választásokon fog eldőlni, hogy valóban ez a parlament kudarca tetten-e indokoltta a bizalmi kérdés kijelölését, vagy mélyrehatóbb okai vannak a De Valera-kormány visszavonulásának.

okai vannak a De Valera-kormány visszavonulásának.

ALGIR

A francia nemzeti alkotmányozó gyűlés — mint a Reuter algiri értesülése nyomán a Rador amszterdami tudóstója is közli — határozatilag kimondotta, hogy az algiri francia nemzeti felszabadítási bizottság a jövőben „a francia köztársaság ideiglenes kormányá”-nak névét fogja viselni

MOSZKVA

A Reuter brit hírügynökség jelenlé, hogy Anglia moszkvai megbízottja és a szovjet kormány között tárgyalások vannak folyamatban a két ország háboru utáni kereskedelmi kapcsolatainak szabályozása és kimélyítése érdekében. Az Egyesült Államok kormánya ezeken a tanácskozásokon nem vesz részt, — mondja a Reuter jelentése, amelyet a Rador amszterdami átvirati nyomán ismertünk.

CSUNGKING

Csangkjaisk tábornagy, kínai államfő felesége Moszkvában tárgyal. Hír szerint a múlt év végén történt orosz—kínai határcsúcsok következményeinek elsimításán, valamint a kuo-min-táng és a kommunista párt viszonyának rendezésén fáradozik. Tudvalévő, hogy a kuo-min-táng, a kínai nemzeti párt, felépítésében a demokratikus és a tanácsrendszer keverébe. Programja Szun Ját-szen hármas vezéreszméje: nacionalizmus, demokrácia, szocializmus. A kínai kommunista párttal való, korántsem eszményi közös kapcsolatait némileg a Japán ellen folytatott közös küzdelem javította meg eddig. A Moszkva támaszkodó kínai kommunista párt ma már oly számottevő tényezője Csungking-Kínának, hogy Csangkjaisk alics, kerülhet el bizonyos újabb engedményeket.

A román hadsereg-főparancsnokság közleménye

Bucuresti. (Rador). A román hadsereg-főparancsnokság a május 16-i hadműveletekről a következőket közli:

A Dnyeszter alsó folyásánál visszavertük az ellenség több, helyi jellegű támadását. A besszarábiai arcvonal többi részén és Moldvában nem történt semmi jelenteni való fontos esemény.

Svájci lapjelentés szerint Róma lakossága bizik a német ellenállásban

Róma. (Rador). A svájci lapok római tudósító megállapítja, hogy Róma lakosságának meggyőződése szerint a német csapatok meg fogják állni helyüket az ellenséges offenzívával szemben és az angol-szászoknak nem sikerül átörtniök a német védelmi vonalat. Eppen ezért — folytatja a jelentés — Rómában senki sem gondol arra, hogy távozzék a városból.

Róma városának arcvonalán nem látszik meg, hogy közelében oly súlyos harcok dúlnak, — írják a svájci lapok római tudósító.

Emberek ezrei hagyják el naponta Rómát

Bucuresti. A Timpul című román lap az Europressre következő római jelentését közli: Rómából az ősi, történelmi nevezetességű utakon, menekülők végeláthatatlan sora vonul észak felé. A Tiberis hídjánál nap-nap után 2—3000 embert lehet látni, amint a Via Cassián áthaladó tehergépkocsikra várnak. A Piazza Esedra-n a menekülők esténként sorba állnak, hogy helyet kapjanak a Rómából reggel távozó tehergépkocsikon. Flóször történik, hogy a Rómából távozók száma nagyobb az

érkezőkénél. Az olaszok minden járművet mozgósítottak, hogy Északra szállítsák javaikat.

A Via Cassián, Róma és Viterbo között, a tudósító látott egy gépkocsit, amely feltűnően lassan haladt; kerekeiről hiányoztak a gumik. A meglévő járművek nem elegendők azoknak elszállítására, akik ingóságaiakkal együtt akarják elhagyni Rómát. Emberek ezrei gyalog indultak el Rómából. A szövetséges repülőök folytonosan támadják a menekülők végtelen sorait.

A POLITIKAI ARCVONAL

Berlin állásfoglalás, a balkáni szovjet szövetségi tervekkel szemben

Berlin. (Tp.) A Wilhelmstrassen a legutóbbi sajtóértekezleten kimerítően állást foglaltak azzal az okmánnyal kapcsolatban, amely a balkáni kommunis-ták együttműködésére és a szocialista szovjet köztársaságok szövetségének megteremtésére vonatkozik, s amelyről a Daily Mail című londoni lap kajrói tudósítója most részletes jelentést küldött lapjának. A Wilhelmstrassen elhangzott nyilatkozatok szerint rendkívül érdekes okmányról van szó, amelyhez az angol újságíró az egyik elmenekült kormány révén jutott. A szóban forgó megállapodás adatai meg egyeznek azokkal az értesülésekkel, amelyek már néhány hónap előtt ismeretesek voltak és azok megfogalmazásában is fedik egymást. Az okmány hitelességében nem lehet kételkedni; a megállapodás annyira megy, hogy pontosan megállapítja a szocialista szovjet köztársaságok határait Bulgáriát, Görögországot és Macedóniát illetőleg, amely határok a Dunáig és Fiuméig terjednének. Ez kétségtelen bizonyítéka annak, hogy a Szovjet-Unió Délkelet, és Közép-Európát bolsevizálni vagy saját területébe bekebelezni akarja. A Balkán kommunis-táinak ez a megállapodása, amely nyilván moszkvai kezdeményezés-re vezethető vissza, az angol—amerikai politikának sok olyan intézkedését megmagyarázza, amely eddig érthetetlennek látszott. Most már világosan meg lehet érteni, hogy miért kellett az angol kormánynak Péter volt jugoszláv királyt és kormányát, valamint Mihajloviics tábornokot elejteni és Titót támogatni és miért nem talált Londonban támogatásra a volt görög király poltkájára, jóllehet messzenem engedményeket tett az angol követelésekkel, valamint a görög kommunis-ták igényeivel szemben. A helyzet az, hogy a Szovjet-Unió programjává tetten szovjet köztársaságok létesítését és ezt a programot Anglia, és az Egyesült Államok is már Teheránban tudomásul vették.

MOSZKVA ÉS A DARDANELLÁK

A Wilhelmstrassen Ribbentrop külügyminiszter szóvivője foglalkozott ezután még a szönyegen lévő okmánnyal azzal a pontjával, amely szerint *Istanbul és a török tengerszorosok külön szovjet köztársaságot alkotnának, a Szovjet-Unió ellenőrzése alatt.* Ezek után elszölik minden kétség az iránt, hogy Moszkvában és Teheránban milyen politikát fogadtak el Törökországot illetőleg.

Roosevelt már régebben elismerte Oroszország igényeit a tengerszorosokra a melegebb vizekre irányuló útjában. A legutóbbi orosz-török megbeszélések alatt — az Exchange Telegraph értesülése szerint — felvetették a tengerszorosok közös védelmének kérdését szövetségi létesítés esetében, vagyis a Szovjet-Unió részvétel a török tengerszorosok védelmében, ha Törökország belép a háborúba. Nagy-Britannia és az Egyesült Államok ehhez természetesen hozzájárultak volna. Ilyen körülmények között most már nyilvánvaló, hogy az angol-amerikai diplomácia erőszakos lépése a németországi króm-szállítmányok

ügyében tulajdonképpen előjátéka annak a követelésnek, hogy a török tengerszorosokat nyissák meg a Szovjet-Unió számára. Moszkva végső célja pedig nem más, mint egy autonóm szovjet Dardanella-köztársaság létesítése.

TITKOS ÜLÉSRE HÍVTAK ÖSSZE AZ ANGOL ALSÓHAZÁT

London. (Ep) Feltűnést keltő közlést tett kedden az angol alsóházban Eden külügyminiszter. Kijelentette, hogy az alsóházat május 18-ra titkos ülésre hívják össze, Eden hozzátette, hogy azokat a különleges okokat, amelyek a bejelentett intézkedésre bírták, a képviselőkkel csak a titkos ülésen tudhatja.

ANGLIÁBAN TOVÁBB CSÖKKENTIK A POLGÁRI VASUTI FORGALMAT

Amszterdam. (Rador.) A DNB jelenti: Az angol közlekedésügyi miniszter közölte, hogy a jövő napokban Angliában, minden előzetes bejelentés nélkül, számos személyvonat-járatot megszüntetnek.

SZICILIA ÖNKORMÁNYZATOT KÉR

Róma. (Tp) A szardiniai rádió közölte, hogy Szicília szigete önkormányzatot akar kérni az angolszászoktól. A kérelmet Szicília kormánybiztosa jelentette be a délolaszországi sajtó képviselői előtt. A római lapok szintén közlik a hírt és abban újabb bizonyítékát látják annak, hogy a Dél-Olaszországot megszálló angolszász hatóságok minden eszközzel támogatják az olasz partikularizmust. A Giornale d'Italia szerint az angoloknak azért van szükségük egy független Sziciliára, mert ezzel alá tudnák támasztani földközvetlen erődítményi rendszerüket Málta szigete körül.

MIÉRT NEM AD NAGYOBB SEGÍTSÉGET AMERIKA KINÁNAK?

Washington. (Rador.) A Fehér Ház szóvivője Csungking-Kina segélykérésére vonatkozóan kijelentette, hogy Kinának sajtó erőire támaszkodva kell ellenállnia a japán támadásokkal szemben, mert az Egyesült Államok, tekintettel a legnagyobb fontosságra, közeli eseményekre, nincsen abban a helyzetben, hogy nagymérvű támogatást nyújtson Csungkingnak; csak korlátozott mennyiségű szállítmányokat juttathat Kinának.

A londoni lapok egyébként rámutatnak arra, hogy Kinában zűrzavaros a helyzet. A hadsereget rosszul élelmezik, nehéz fegyverekkel egyáltalán nem rendelkezik s ugyanakkor bomlófélben van az egész közigazgatás.

AZ USA LONDONI ÉS MOSZKVAI NAGYKÖVETE JELENTÉST TESZ

Amszterdam. (Rador.) A DNB jelenti: Williams, az Egyesült Államok londoni nagykövete visszafért Washingtonba, hogy ott jelentést tegyen Hull külügyminiszternek. Harriman moszkvai amerikai nagykövet szintén visszafért Washingtonba.

A MOSZKVAI METROPOLITA VÁRATLAN HALÁLA

Stockholm. (Rador.) A moszkvai rádió közölte, hogy Szerginusz moszkvai görög-keleti metropolita gutaütés következtében váratlanul elhunyt. A metropolita nemrég jött febe 78-ik életévét.

AZ OROSZ KÖVET ELUTAZOTT CSUNGKINGBÓL

Csungking. (Ep) Paniushki Alexander szovjet követ, feleségével és gyermekeivel együtt elhagyta Csungking-Kina fővárosát és repülőgépen Moszkvába utazott.

Legujabb

Befejeződött a brit birodalmi értekezlet

Berlin. (Rador.) Londonból jelenti, hogy a brit birodalmi értekezlet befejeződött. A Times értesülése szerint Churchill miniszterelnök a jövő héten számol be a parlamentnek az értekezletről s ugyanakkor külpolitikai vitára is sor kerül. A dominiumok miniszterelnökei egyébként bizonyos ideig még Londonban maradnak, hogy nem hivatalos jellegű megbeszéléseken, valamint a háborús kabinet ülésein résztvegyenek.

A Déli Hírlap gazdasági és jogi figyelője

I. ömunkatársak: CSAKANY SÉLA dr. TAKATS LAJOS dr.

61

Az államháztartásra nehezedő pénzügyi terhek, amint ezt az új hadikölcsön kibocsátásáról szóló törvény indokolása megállapította, s egyes adónemek emelése igazolta, a közszükségleti cikkek közül újabban a cukor árának felhatalmazást tették szükségessé. A kristálycukor ára 225 lej, a kockacukoré 230 lej kilogrammonként (M. O. 1944 V. 12., 414. számú rendelet).

Nem közszükségleti cikk, de a fennálló okok indokolták a dohánytermékek árának növelését. Az erről szóló minisztertanácsi napló a cigaretta- és dohányfajták árát általában 60 százalékkal emelte. Itt említjük meg, hogy a dohányjövédék felhatalmazást kapott arra, hogy a valószínű termés értékének 50 százaléka erejéig a dohánytermékek előleget folyósítson. Ha a jövédék a termés betakarítását követő év április 1-ig a termést nem vette át, az előleg 60 százalékra emelhető fel (M. O. 1944 V. 11., 264. számú rendelet).

A nemrég kibocsátott hadikölcsön befizetési módjára nézve a pénzügyminisztérium megváltoztatta eddigi álláspontját kiemelve, hogy a magánalkalmazottak fizetéséből a munkaadó 5 részlethez vonhatja le és fizetheti be a kincstárnak a kötelező módon jegyzett összeget (Universul. 1944 V. 15., 132. szám).

Intézkedett a pénzügyminisztérium a közalkalmazottak és köznyugdíjasok által való befizetés módjáról is. E szerint mind a tényleges mind a nyugdíjállománybeli alkalmazottak május havi illetményéből a kötelező módon jegyzendő összeget teljes egészében levonják. A tényleges közalkalmazottak ennek ellenében június havi fizetésüket június 1-én, a júliusit július 5-én, az augusztusit augusztus 10-én, a szeptemberit szeptember 15-én kézhez kapják.

A nyugdíjasok részére a június havi nyugdíjat május 28-án, a júliusit július 1-én, az augusztusit augusztus 4-én, a szeptemberit szeptember 8-án, az októberit október 12-én, a novemberit november 16-án, végül a decemberit december 20-án kezdik folyósítani (M. O. 1944 V. 8., 51.076. számú rendelet).

A pénzügyminisztérium egyébként a kölcsön összegének 10 százalék kedvezménynyel való kiegyenlítésére adott május 15-i határidőt május 31-ig meghosszabbította, s a kedvezmény érvényét a köztisztviselőkre és köznyugdíjasokra is kiterjesztette.

A belügyminisztérium és a pénzügyminisztérium által később meghatározandó megyékben a megyei prefektusok már most felhatalmazást kaptak arra, hogy mind a városi, mind a falusi italméréseket közrendészeti okokból bezárhassák, illetve az újra megnyitást engedélyezzék (M. O. 1944 V. 3., 253. számú rendelet).

A nemzetgazdasági minisztérium a kereskedelmi kamatlábat a nemzeti bank által számított kamaton felül 5 százalékkal rögzítette az eddigi 4 százalék helyett. Ugyanez a rendelet a mezőgazdasági váltók kiállítását 9 hónapi lejára engedélyezte (M. O. 1944 V. 8., 259. számú rendelet).

A kivételes körülmények közepette, munkája megkönnyítése végett a pénzügyminisztérium kéri az adófizető közönséget, hogy kéréseit, folyamodványait az illetékes pénzügyigazgatósághoz intézze. A pénzügyigazgatónak — mondja a minisztérium közleménye — a törvények és rendelkezések meglehetősen nagy hatáskört biztosítanak mindenféle kérelem elintézésére. Közvetlenül a minisztériumhoz intézendők azok a kérelmek, amelyeknek elintézésére a pénzügyigazgató hatáskörén kívül esik, azok, amelyek sürgős megoldásra várnak s

ez a minisztérium utján hamarabb elérhető, végül azok, amelyek a pénzügyigazgató elintézési módjával nincsenek megelégedve (Universul, 1944 V. 14., 131. szám).

Az igazságügyminiszter javaslatára a büntetőtörvénykönyv 250. szakaszát, amelyben a megvesztegetés (dare de mită) büntetéséről van szó, célszerűségi okokból hatályon kívül helyezték (M. O. 1944 V. 4., 258. számú rendelet).

Rendelettel kimondták, hogy azok a jogügyletek, amelyek érvényességére nézve a Kárpátokon innen lévő területekre kiterjesztett román polgári törvénykönyv hiteles formát (forma autentică) kíván s megkötésük 1943. szeptember 15. előtt történt, csak akkor maradnak érvényben, ha legkésőbb augusztus 4-ig valamely közhatalóságtól láttamozást (data certă) nyernek. A rendelet a jogügyletek között a jelzálogot, ajándékozást, házassági szerződést stb. említi (M. O. 1944 V. 4., 257. számú rendelet).

Az utóbbi időben több esetben előfordult, hogy a vállalati alkalmazottak munkahelyüket elhagyták. Ha a munkahely elhagyása a vállalat jóváhagyása, illetve a vele való megállapodás nélkül történt, az illető vállalat ezeket a személyeket jogszertint elbocsáthatja és másokkal helyettesítheti. Ha bebizonyosodik, hogy az elbocsátást a szolgálat engedély nélkül történt elhagyása nem indokolta, a vállalat tartozik alkalmazottjának arra az időre teljes fizetést folyósítani, mely időre az alkalmazottat elbocsátottnak tekintette (M. O. 1944 V. 8., 618. számú rendelet).

Az országos ár-kormánybiztosság új árat szabott meg a növényi étolaj (M. O. 1944 V. 9., 412. számú rendelet), valamint a mézszóda, krisztályzóda és zsrősszóda részére (M. O. 1944 V. 9., 413. számú rendelet). (p. j.)

Az egyenes adótörvény módosított szakaszai

Az április 23-i hivatalos lapban megjelent pénzügyi törvények között az adótörvény egyes szakaszainak módosítása is helyet foglal. Lényegbevágó változást az az új intézkedés jelent, amely kimondja, hogy a részvénytársaságok akkor is kötelesek az elemi adó mellett létesített jövedelmezőségi járulékadót fizetni, ha nem a mérleg adatai szerint adóztattak meg, hanem olyan adólap után, amelyet a kincstár a forgalmi számhoz mérten alkalmazott jövedelmezőségi arányszám (coeficient de rentabilitate) szerint állapított meg, vagy amely adóalapban a részvénytársaság a kincstárral kölcsönös egyetértésben megállapodott.

Eddig ugyanis a jövedelmezőségi járulékadót szigorúan csak abban az esetben lehetett a részvénytársaságoknál alkalmazni, ha a mérleg adatai alapján történt a kivétel. Április 1-től kezdve bármilyen uton állapították meg a részvénytársaság jövedelmét a járulékadó feltételül alkalmazandó.

A módosítás arról is gondoskodik,

hogy az említett esetekben már a folyó pénzügyi évre is megállapítsák a járulékos adót, annak ellenére, hogy a részvénytársaságok számára sincs az idén újabb kivétel, hanem a husz százalékkal növelt tavalnyi adót átvitelezik. E szerint azok a részvénytársaságok, melyek tavalny nem mérlegük alapján fizették az adót, tehát nem fizették a járulékos adót, az idén a megfelelő járulékos adót is kötelesek 1943-44. évi adóalapjuk arányában fizetni, elemi adójuk 20 százalékkal növelt összegén kívül.

A járulékos adó kulcsa a tőke jövedelmezőségének arányában nő. Tehát minél kisebb tőke eredményezte az adóköteles jövedelmet, annál nagyobb a járulékos kulcs. A forgalmuk arányában megadóztatott részvénytársaságoknál minden valószínűség szerint igen nagy járulékos kulcsra lehet számítani, mert a gyakorlat kimutatta, hogy a forgalmi adatok alapján kialakult tiszta jövedelem leggyakrabban többszörösen felülmúlja a mérlegszerinti tiszta jövedelmet. (.)

A forgalmi adókulcs alkalmazása

Mint tudvaló, a forgalmi adókulcsot az eladott áruval kiállított számla végösszege után, tehát a számlabélyeg és forgalmi adóval szaporított összeg után kell számítani. Ebből a gyakorlatból származott az a helyzet, hogy az egyes forgalmi adószázalékokat nem a nettó kulcs, hanem matematikai számok segítségével kell kiszámítani.

A számlabélyeg és a forgalmi adó jelentős emelése folytán ez a matematikai kiszámítási kulcs is megváltozott.

40 százalékos forgalmi adókulcs helyett kereskedelmi forgalomban 68.34 százalékos közszállításhoz 70.33 százalékos, magánosoktól való vásárlásnál 71.23 százalékos a kiszámítási kulcs.

30 százalékos forgalmi adókulcs helyett az első esetben 43.79, a másodikban 44.86, a harmadikban 45.35 százalékos a kiszámítási kulcs.

20 százalékos forgalmi adókulcs helyett az első esetben 25.47, a második-

ban 26.01, a harmadikban 26.26 százalékos számíandó.

12 százalékos forgalmi adókulcs helyett az első esetben 13.87, a másodikban 14.14, a harmadikban 14.26 százalékos alkalmazandó.

9 százalékos forgalmi adókulcs helyett az első esetben 10.05, a másodikban 10.24, a harmadikban 10.32 százalékos számíandó.

6 százalékos forgalmi adókulcs helyett az első esetben 6.49, a másodikban 6.60, a harmadikban 6.65 százalékos számíandó.

5.70 százalékos forgalmi adókulcs helyett az első esetben 6.14, a másodikban 6.25, a harmadikban 6.30 százalékos számíandó.

5 százalékos forgalmi adókulcs helyett az első esetben 5.25, a másodikban 5.44, a harmadikban 5.48 százalékos alkalmazandó.

4 százalékos forgalmi adókulcs

helyett az első esetben 4.24, a másodikban 4.30, a harmadikban 4.34 százalékos számíandó.

3 százalékos forgalmi adókulcs helyett az első esetben 3.14, a másodikban 3.19, a harmadikban 3.22 százalékos számíandó.

Falusi mezőgazdasági termékeinek vételénél, ha azokra a bélyegtörvényben megszabott 1 százalékos adóvételi aránylagos illeték jogosultsága fennáll, a forgalmi adókulcsok a régi táblázat szerint számíandók ki. (.)

Az áruk elosztása

(Befejező rész)

Más az eset, ha a kereskedő áruját nem saját bérleményére képező rakárba vagy lakására szállítja vagy pedig ha vidékre szállítja. Ugyancsak más a helyzet, ha az árucikkkel kapcsolatban fogyasztási adó kötelezettsége áll fenn. Például posztó vagy gyapjuszövet alappal bíró árunál. Továbbá a forgalmi adó vagy esetleg fogyasztási adó lefizetésére kötelezett gyárosoknál.

Ilyen esetben külön szétszórási szállítójegyzék-könyvet kell felrakítani, melyben minden oldalnak 3 másodlati példánya van. E könyvet előzetesen látványoztatni kell a pénzügyigazgatóságnál. A szétszórás napján reggel 8 órakor irásban be kell jelenteni a pénzügyigazgatóság ellenőri osztályán az aznapi elküldési szándékot, mire az ellenőri közegek a kérvényező telepen vagy üzletben helyszíni kiszállás alapján jegyzőkönyvet vesznek fel. Az árut csak ezután a formáság után lehet a közegékek által kiszolgáltatók iratokkal tovább küldeni. Az árunak a szétszórási helyről való visszahozatala hasonló módokat követve történik.

Figyelemztetjük ez uton azokat a kereskedőket, akik a legutóbbi forgalmi adó emelés folytán az adókülönbséget bejelentésére kötelezve voltak, vagy akik fogyasztási adóbárca mellékleletével kapnak árut, hogy árujuk szétszórása esetén ugyanakkor a leír. hatósági ellenőrzés mellett vihetik el árujukat más raktárba helyezésükre.

Jókai Acadon

Jókai Mór, a nagy magyar mesenő halálának negyvenedik évfordulóján régi aradi újságokban és könyvekben lapoztatunk. Azokat az írásokat vesszük, amelyek örökéletű irónk aradi átogatásáról emlékeznek meg. Jókai ugyanis, kétszer is volt Aradon. Látogatásai eredményeképpen nem egy műveben találkozunk Araddal és Arad körzetével. Különösen a Gazdag szegélyekben szerepelteti Aradot. Fatia Negra, a mult század közepének ez a hírheft alakja, ismert tagja volt Arad újság társaságának és Jókai kiméletből hallgatta el az igazi nevét.

Jókai először 1849-ben járt Aradon. Nagyvárad felől jött a menekültekkel. Márki Sándor is megemlékezik erről Arad történetében, de nem sikerült megállapítanunk, hogy melyik napon érkezett Jókai városunkba, mennyi ideig tartózkodott itten és kinél szállt meg. Másodszori látogatásáról már többet tudunk. Akkor már híres író volt. A nagymultu aradi Kölcsey-Egyesület meghívására, 1890. december 6-án érkezett Aradra és az irodalmi egyesület rendezte előadásán felolvast. Érdekes megemléteni, hogy Jókai akkor békiült ki az aradi nőkkel, akik azért nehezteltek reá, mert az író, mint kormányparti képviselő, megszavazta a vélezer-javaslatot. Kimondották ezért az aradi nők: Jókaitól semmit sem olvasnak! A Kölcsey-Egyesület békiült alkalmul szánta ezt az irodalmi felolvasást és terve meg is valósult Jókai erre az alkalomra írta engesztelő művét. Az aradi hősnők című színdarabját, amelynek egyik felvonását felolvasta. A haragvó aradi nők megjelentek ugyan az irodalmi ünnepségen, de valamennyien fekete ruhában. A felolvasás megkezdése előtt az író néhány kedves szóban említett tette a haragról. A tulajdonképeni kibékülés a felolvasás után történt meg, amikor Barabás Etláné és Bódy Bódogné ezüstkoszorút nyújtott át Jókainak, a megbocsátás jevéül. Az író meghatott hangon köszönte meg az ajándékot, majd hozzátette: „Az angyalok nem járnak feketében!” Este azután, amikor Fábián László jóispán vendégül látta Jókait és a város előkelőseit, már egyetlen nőn sem volt fekete ruha. A társasvácsora kedves mezzanataknak említett meg a régi írók, hogy sokan ünnepi beszéddel köszöntötték az író, és nem akart kimaradni a felszólalók sorából a parancsnokló osztrák tábornok sem, aki azonban egy szót sem tudott magyarul. Pohárral a kezében felállt és csak ennyit mondott: „Hoch Zsoké!” (francia olvasás szerint ejtve ki Jókai nevét). Volt a tőn nevetés és mulatozás kiválóságvirradatig. Ünnepelet a szelid, kékszemű, lágyszavú költőfejedelmet, aki megálmodta békeszerető, az embereket egymáshoz közelebb vivő, szép meséit, amelyek könyvek alakjában meghódították a sziveket és kedves olvasmányok lesznek mindaddig, amíg magyar szó kél az ajkáról és magyar fohász száll az Égbe.

— A DELI HIRLAP LEGKÖZELEBBI SZÁMA a mai Aldozócsütörtök ünnepére való tekintettel, szombaton reggel a rendes időben jelenik meg.

— Pünkösdi bérmálás. Pünkösdkor, az eddigi szokásról eltérően, az idén nem lesz bérmálás Timișoara-Temesvárott. Pacha Agoston dr. timișoari-temesvári római katolikus megyéspüspök már arra való tekintettel is, hogy az iskolákban szünetel az előadás, a timișoari-temesvári bérmálást öszre hársztotta el. Pünkösdi vasárnapján a püspök a várossal szomszédos Fratelia-Uj-kisodán osztja ki a bérmálás szentségét.

— A kékkő kiosztása Aradon. (Saj. tud.) Az aradi szőlészeti szindikátus közli, a szőlőgazdákkal és gyümölcsstermelőkkel, akik kékkőigényüket bejelentették és a rendelt mennyiségnek már megérkezett egyharmadát még nem vették át, hogy május 19-én, délelőtt 8—10 óra között jelentkezzenek a szindikátusban. A jövő hétre újabb kékkőmennyiséget vár a szindikátus és azt is azonnal kiosztja.

Május 19, péntek
R. kat.: Cölesztin
Protest.: Ivó
Orthodox: Patrik

HIREK

Napkelte: 4.19 ó.
Napny.: 19.33 ó.
Holdkelte: 8.13 ó.
Holdny.: 16.06 ó.

Szerkesztőség: Timișoara I., Bul. Regina Maria 8, távbeszélő 50-78. — Kiadóhivatal: Timișoara I., Piata Bratianu 3, távbeszélő 28-10. — Előfizetési ár: Egy hónapra 140 lej, három hónapra 400 lej. — Postatakarékpénztári (CEC) csekk-számla 85.628. — Kéziratokat nem örzünk és nem küldünk vissza. — Aradon előfizetések Metianu-utca 6, hirdetések Eminescu-utca 4. sz. alatt, Reclama irodában. Távbeszélő: 17-11

— **Konfirmáció a timișoari-temesvári református templomban.** A timișoari-temesvári református templomban a konfirmációra kerülő ifjak és leányok kikérdezése május 18-án, csütörtökön délután 4 órakor megy végre. A konfirmációt május 21-én, vasárnap a délelőtti istentisztelet keretében tartják meg.

— **Postacsomagok feladása Timișoara-Temesvárott.** A központi postahivatal vezetésének közli, hogy személyzethiány miatt postai csomagokat csak a központi, a kereskedelmi kamara épületében működő, valamint a főpályaudvaron lévő postahivatalban vesznek föl.

— **Nagy betörés Fagaras-Fogarason.** (Saj. tud.) Ismeretlen tettesek behatoltak Gewold János fagarasi-fogarasi kereskedőnek Regala-utca; posztóüzletébe, ahonnan több mint fél millió lej értékű posztót és szövetet vittek el. A rendőrség nyomoz a betörők után.

— **Aldozócsütörtök.** Jézus Krisztus mennybemenetelének emlékeztetője üli meg a kereszténység Aldozócsütörtök, vagy Krisztus mennybemenetele ünnepét. Aldozócsütörtökön a templomokban az istentiszteleteket a vasárnapi rend szerint tartják.

Már régóta meg akarja venni a felesles könyveket? Miért késlekedik? A legújabb kötet Tömörkény István: Subavásár meg az előző kötetek korlátolt mennyiségben kaphatók Aradon az összes könyvkereskedésekben és újságárusítóknál. Egy-egy kötet csak 190 lej!

— **A Timișoari-gyárvárosi római katolikus leánygimnázium és elemi leányiskola igazgatósága** felhívja növendékeit, hogy haladéktalanul jelenjenek meg iskolájukban nyári munkaszolgálatukra vonatkozó beosztásuk átvetelére. A vidéken tartózkodó növendékek az illető helység iskolájának igazgatójánál jelentkezzenek. A jövő évi beiratkozáskor csak olyan tanulót vehetnek fel az iskolák, akik hivatalos irással igazolják teljesített munkaszolgálatukat.

— **Két kenyértelen nap Sibiu-Nagyszomban.** (Saj. tud.) A város közzétartási hivatalának intézkedésére ezúttal hétfőn és pénteken kenyértelen nap lesz. A lakosság ezeken a napokon személyenként 50 dekagramm kukoricalisztét kap.

— **Mentők közgyűlése.** A timișoari-temesvári mentőőrsület május 28-ára, délelőtt 10 órára tűzte ki idei rendes évi közgyűlését. A közgyűlésen érdemes tagokat tüntetnek ki s az 1940-ben megválasztott elnökség megbízatását meghosszabbítják. Ha a közgyűlés nem lesz határozatképes, azt június 11-én folytatják le.

— **Sportthir.** Vasárnap délután Timișoara-Temesvárott nagyszabású ökölvívó viadalt tartanak, amelynek műsora a következő: Petre Pop (Románia országos nehézsúlyú hivatásos bajnoka) — Menozel Pál (a Chinezul-CAMT országos nehézsúlyú amatőr bajnoka) 5 menet. Brucher Nándor (UDR hivatásos) — Popovits Bogdan (Chinezul-CAMT amatőr) 5 menet. Valamint hat amatőr pár: Bálint—Jurj, Bonica—Tisca, Lukács—Sztójkovics, Moldovan—Germán, Borduz—Lichert, Nicht—Király. Az előlálók az UDR, a második helyen lévő a Chinezul-CAMT öklőzői. A nagy érdeklődéssel várt viadalt délután 5 órakor a Kulturpalota nagytermében tartják.

— **Magyar nyelvű konferenciabeszédek Timișoara-Temesvárott.** A timișoari-temesvári érsekbetvárosi plébániatemplomban május 21-től, vasárnaptól kezdődően egy héten át naponta magyar nyelvű konferenciabeszédek mond P. Sántha Rufin deval-deval szentferenczi hit-szónok. A konferenciabeszédek az este fél 7 órakor kezdődő májusi ájtatosság végeztével, mintegy 7 órakor kezdődnek. A résztvevők május 28-án, pünkösd vasárnapján reggel 8 órakor közös szentáldozáshoz járulnak, amivel a konferenciabeszédek ünnepélyesen befejeződnek.

— **Dinamittal lett öngyilkos, Binchici Stefan** 45 éves buziási-buziásfürdői lakos dinamittal követett el öngyilkosságot. A dinamittöltényt a kezében artotta, a kanócot meggyújtotta és várta, amíg a töltény felrobban, Binchici a helyszínen meghalt.

(*) **A Havj Szemle előfizetőinek** figyelmébe, A Havj Szemle felhívja előfizetői figyelmét arra, hogy költség-megtakarítás céljából postatakarékpénztári csekk-számlát nyitott. A csekk-számla száma 87318. Mínt hogy a csekk-számlára való befizetés teljesen díjtalan, az előfizetéseket ezután postai csekk-számlán juttassák el az előfizetők. A csekk-számlán való befizetés bármely postahivatalban teljesíthető.

(*) **Vérszegénység, étvágytalanság** ellen FERROL vastáplíkor a legajánlatosabb. Ára 350 lej. GENIUSZ-krem a legjobb arc-ápolószer. Ára 180 lej. Földgyógyászter, Arad. Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban.

(*) **Dr. Krausz László** fogorvos távbeszélőszáma 43-42. Timișoara, Regele Mihai-ut, 3.

(*) **Házassági évforduló.** Opitz Géza és neje, születési nevén Czermann Mária, e hó 18-án, csütörtökön, tartja házassága 25 éves évfordulóját Aradon.

(*) **Orvosi hir.** Dr. Horatiu Manolescu, a bucaresti „Witting”-kórház főorvosa, a szív és belgyógyászati szakorvosa, a londoni és párizsi kórházak volt orvosa, rendel Aradon, Carol-körut, 8. szám alatt, az első emeleten, délelőtt 11—13 és délután 17—19 óráig.

(*) **Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak, akik feltehetően férjemen, Tőkés Kálmán temetésén résztvettek, ravatalára virágot, koszorút helyeztek, részvétükkel fájdalomlat enyhíteni igyekeztek ezúttal mondunk köszönetet. A gyászoló család.

(*) **Dr. Kurzer Károly** fogorvos távbeszélőszáma 14-48. Arad, V. Goldis-utca, 1.

(*) **Halálhírek, Megrendülten, fájdalomtörte szívvel tudatjuk, hogy a felejtethetlen férj, szeretett apánk és fiunk, Sipos Árpád, önkéntes őrmester, katonai szolgálata teljesítése közben, a május 5-i, Turmu-Severint ért bombatámadás áldozatául esett. Május 7-én, Turmu-Severinben helyezték örök nyugalomra. A gyászoló család. — Fájdalommal tudatjuk, hogy Oberländer Ferenc ur, az utazók egyesületének diszelnöke, a Viribus Unitis alapító disztaggja, a Testvérszív disztaggja, rövid szenvedés után 86 éves korában elhunyt. Temetése május 18-án, csütörtökön d. u. fél 4 órakor lesz a belvárosi temető halottasházából. Nyugodjék békében. Oberländer Ferencné, Ormos Jenő, Ormos Andor, Kirschner Ferenc és családjai.**

— **Ügyeletes gyógyszerárak.** Május 18, csütörtök: Arad: Lager (Regina Maria-ut 25), Berger (Sagina-ut). — **Timișoara-Temesvár:** I.: Ionescu (Mersey-utca), II.: Meiszner (Petru Maior-tér 2), III. és IV.: Roxin (Axente Sever-tér). — **Május 19, péntek:** Arad: Kárpáti (a hegyaljai villa-mo állomásánál), Dick (Marasesti-utca). — **Timișoara-Temesvár:** I.: Jahner K. (Libertati-tér), II.: Sandovici (Daclor-utca 10), III.: Bianu (Miron Costin-utca 1), IV.: Neurohr (Preyer-utca 1), V.: Corvin,

„Örvendetes változást hozhatnak a mai idők a falu és város viszonyában”

Beszélgünk a kiköltözőkkel

Brasov-Brassó. (A D. H. munkatársától). A Cenk alatti városokhoz közel fekvő egyik nagyközség magyar evangélikus lelkijásztorával beszélgettünk a Brasov-Brassó lakosságára zudult megpróbáltatásról, a kiköltözőkéről és a lelkésznek velük kapcsolatban tett megfigyeléseiről.

— Akik most hozzánk jöttek — mondja — sok új színt hoztak. Mindenekelőtt az a meglepő: mindnyájan templomosok. Hit-testvéreink mindenütt azonnal kapcsolatot kerestek az egyházzal. S a jelek szerint, kicsi is lesz hamarosan a mi kis, szűkös keretünk. Mindenesetre komolyan megteremkenyítései gyülekezetünket az a buzgóság, amit hoztak. Különösen az a jó, hogy nem siratják a városi kényelmet. Nem félnék a kezdeményezéstől és a legapróbb munkától sem. Igen vigasztal, sőt felemelő körül-mény, hogy a község lakossága, nemzetségre való tekintet nélkül, megérti az útkonukat elvesztettek helyzetét és készséggel segítsegiükre. Az az érzésem, hogy ez a megpróbáltatások természeté érintkezés nagy és örvendetes változást idéz majd elő a falu és a város viszonyában.

Egy szellemi foglalkozású kiköltözőt így vall életemek új fordulatáról:

— Eddig csak könyvekből és cikkekből ismertem népünk erőnyeit és gyengeségeit. Itt kinn szemtől szembe kerültem velük. Mindent megteszek, hogy tapasztalataimat népem javára hasznosítsam. Jeleitüknek itt van az alapja és forrása; ez így elmondva eddig frázis volt számomra, megerősítő és vigasztaló igazságot most érzem, helyesebben: életem át. Érzem, hogy lejárt az a kor, amikor a legkisebb dologban is mástól várjuk a terhek vállalását. Életem legnagyobb sikere az lesz, ha népünk jövőjében egyetlen léglát beépíthetek a magam helyén.

— Tíz év óta minden nyáron egy-két hetet falun töltöttem — mondja az egyik idősöb kiköltözőt. — Fizejvenlég voltam mindig. Csak romantikának tartottam a falusi életet.

Ugy érzem, mintha ősi hiányérzetem színt volna meg, mióta idekerültem: most egy testnek és vérenek tudom magam itt a néppel. És ami a legmeglepőbb számomra: nem vagyok én sem idegen a népnek. Azt hittem, áthidalhatatlan a szakadék közöttünk. És ennek nyoma sincsen. Szeretnek és lehetetlen nekem is nem szeretni őket. Meg is fogadtuk feleségemmel, hogy soha nem megyünk el innét...

Rendeletek, intézkedések

ARADI ÜZLETEK NYARI ZÁRÓÁJA

Az aradi munkaügyi felügyelőség közli, hogy Aradon, május 15. és szeptember 15. között az alábbi zárórendelet érvényes: pékségek, mérszártsékek, zöldségkereskedések, tejcsarnokok, tojás- és hal-kereskedések délnben 1 és 4 óra között vannak zárva. Este 8 órakor, szombaton és ünnepep megelőző napon 9 órakor zárnak. Püszter-üzletek délelőtt 7—1, délután 4—8 óra között vannak nyitva, a külvárosiak, ha nincsen alkalmazott, reggel 6 órakor nyithatnak. Szombaton és ünnepep megelőző este 9 órakor zárnak. A nagykereskedések csak délelőtt 8—2 óra között vannak nyitva. A bérüzletek nyitvatartási ideje: 8—1 óra. Minden más üzlet 8—1 óra és délután 4—6 óra között tart nyitva, szombaton és ünnepep megelőző este a záróra 7 órakor van. A vasüzletek és a fakereskedések szombaton délután nem nyitnak. Borbályok délelőtt 7—1 óra, délután 4—8 óra között dolgozhatnak; szombaton és ünnepep megelőző napon a belvárosiak 9 órakor, a külvárosiak 10 órakor zárnak. A női fodrászüzletek 8—1 és 4—8 óra között működnek, szombaton s ünnepep megelőző napon azonban csak 9 órakor zárhatnak. Kereskedelmi és ipari vállalatok irodáiban 7—2 óra között dolgoznak, kedden és szombaton délután 4—7 óra között is. Pénzüszletek csak délelőtt 8—2 óra között működnek

Légoldalmi tudnivalók

Küzdelem a gyújtógyekek ellen

III. A mostani légi háborút a mindjobban elterjedt foszforos és gyújtófoliadékos bombák alkalmazása miatt foszforháborúnak is nevezik. Igaz ugyan, hogy a foszforos gyújtófoliadékkal töltött bombákat lényegesen kisebb számban alkalmazzák, mint a jóval könnyebb gyújtóhasábokat, de az is igaz, hogy gyújtófoliadékos fegyverek hatása a gyújtóhasábokat sokszorosan felülmúlja.

Mind az angolok, mind az amerikaiak nagyjában négyféle foliadéktöltésű gyújtógyevert alkalmaznak: a 15 és 113 kg-os gyújtóbombákat, a kb. 20 kg-os gyújtóbombákat, a kb. 20 kg-os gyújtófoliadékat és a gyújtófoliadékokat.

A 15 KG-OS FOSZFOROS GYUJTÓBOMBA gömbölyű fejjű, hengeres testű, hátul kuposodó, négycsuk vezetésárnyal ellátott, sötétvörösre festett fémlémezből készült edény. Fejrézében löportöltet, a hengeres bomtatest többi részében gyújtófoliadék van elhelyezve. A gyújtóanyag nagyrészt könnyű benzín vagy benzol, amelyre nitrógumi vagy mógumi van bekeverve, továbbá kisebb mennyiségű szénkénegben oldott foszfor. Ha a gyújtófoliadék levegőre kerül, a szénkéneg gyorsan elpárolog és a foszfor öngyulladása a nyulós benzín nyersgumikeveréket azonnal lángra lobbantja. Ez a bomba n é h a 3-4 emeletet is átút. A bombafejben elhelyezett fekete lőpor a gyújtóanyagot 30-40 méter körzetben löveli szét. A világos lánggal és fehér füsttel égő ragadós keverék mindenhova odatapad és így a gyújtófoliadék szétszóródása után a becsapódás környezetiében levő összes függőleges és vízszintes felületeken apró tüzek, lángnyelvek égnék. A gyújtófoliadék kiszóródása után a gyújtóbomba és az általa okozott tüzek aránylag veszélytelenül és azonnal megközelíthetők, ha gondolunk arra, hogy szemünket és légzőszervünket a foszfor mérges gázainak hatásától megvédjük.

Ezért kell gázálarcot öltönnünk vagy annak hiányában szemünket védőszemüveggel, száj- és ornyílásunkat pedig nedves kendővel védeni. Ügyelnünk kell arra is, hogy ruhánkra, szabad bőrfelületünkre foszformaradványok ne kerüljenek. Nem szabad elfelejtenünk azt sem, hogy a kézi-fejcskendők sugarával ellótt foszfordarabkákat megszáradás után újra lángra lobbanhatnak. (Folytatjuk).

Apróhirdetések

MINDENEN bejárónót egész napra alkalmazok. Arad, Josif Vulcan-utca, 15., 1. ajtó. (1788) * JÓL FŐZŐ bejáró mindenest alkalmaznak. Cim Reclamában, Arad, Eminescu-utca, 4. (1789) * FIAL TAL iródkisasszonyt alkalmaznak. Ajánlatokat „Román származású” jelígre Reclamában, Arad, Eminescu-utca, 4. (1790) * TÖLTŐNŐT, kocsist és pénzbeszedőt alkalmaz a Lux-szükvizsgár, Arad, Baritiu-utca, 17. Bej. szám 11315/943. (1791) * NAGY vízhatlan, bélelt utazókocsár eladó. Arad, Blanduziej-utca 12. (1792) * KÜLÖNFÉLE ládák eladók. Érdeklődni Aradon, Moise Nicoara-utca, 1. alatt a házmesternél. (1793) * „NATIONAL”-pénztár és jégsekretrv eladó. Cim Reclamában, Arad, Eminescu-utca, 4. (1797) * ELADÓ egy permetező Arad, Toamnej-utca, 5. Soga. (1798) * GYERMEK-SPORTKOCSI, nerek, szurkos villanyhuzal, gumiszigetelésű, eladó. Arad, Dragos Voda-utca, 16. Menarath. (1794) * ÖTVENÉRE eladóalom konvencióis fejős gulyást felfogad azonnali belépésre. (1795) * MÉLY gyermekkocsi eladó Olesó sportkocsi vennék. Arad, Dna Balasa-utca, 76. (1796)

CORSO-MOZI Előadás 3, 5, 7, 9 kor. Távb. 24-45. Előadások 3, 5, 7 és 9 kor. Bej. sz. 1445-1942. Ma utoljára: Az elégtétel. Esza. vgeitien vizeinek paladaja. Ma utoljára MAILLU - Doris Duranti és Antonio Centával a vágy és szenvedély dala

* SZEPESY-féle sötétkék gyermekkocsi eladó. Arad, Bratianu-utca, 2-4. Sauer. (1799) * MŰVESZLEMEZEK, 120 drb., milanoi Scala énekesei, opera-részletek, eladók Arad, Cosbuc-utca, 1. Stein. (1800) * NAGY, bőr utazó-bőrönd, zöld bőr-bélelt, eladó. Arad, Cosbuc-utca, 1. Stein. (1801) * CSISZOLT LAKK, francia hálószoba-butor, konyha-berendezés, henteser és jégsekretrv eladó. „Gloria” Evezősegylet, Arad, Torma. (1802) * KÖZÉPKORU, művelt nő gyermek-sé-tálatást, vagy magános nőrel felolvasást, esetleg más bizalmi állást vállal. Cimeket Reclamába kér, Arad, Eminescu-utca, 4. (1803)

ROYAL-mozdó, Arad. Előadások 3, 5, 7 és 9 órákor. Távb. 24-45. Előadások 3, 5, 7 és 9 órákor. Bej. sz. 9616-1939. Ma utoljára BELAMI. Holnap bemutató Macario és a vig cimborák

* SZÖNYEG, 3x4, használt, és 6-személyes kézmunka-asztaltartó (abrosz), ebédlőbutor, eladó Timisoara, IV., Cal. eliei-u., 5. 5. ajtó. (2869) * GYERMEKKOCSI, redőnyös jó gumija van, eladó Timisoara, II., Ion Creanga-u., 27. (2868) * EGYEDÜLÁLLÓ UR keres falura házvezetőnőt, aki főz és a házi felgót elvégzi. Cim az Ariadne-üzletben. Arad, Regina Maria-ut, 8. (2872) *

CORSO-mozi, Arad. Előadás 3, 5, 7, 9 órákor. Távb. 24-45. Előadások 3, 5, 7 és 9 kor. Bej. sz. 9616-1939. Ma. Különleges svél filmscoda. Végzetes bosszu. Drámai készültség és művészet.

NEMET, ROMAN, FRANCIA-ÓRAKAT adok. Iskolaé előkészítés. Timisoara, III., Ciprian Porumbescu-u., 40. (2857) AZONNALI BELEPÉSRE keresek öregebb házaspárt, a férfit portásnak és takarítószolgának, az asszonyt konyhára r indenesnek, egy öregebb férfit mindenesnek. Timisoara, I., Venetia-u., 6. (2871) * KERTI nyugvószekek keresek megvételre. Ajánlatok ár megjelölésével „Nyugvószekek” feljére kérek a timisoara kiadóba. (5490)

ARO-mozi, Arad. Távb. 24-45. Előadások 3, 5, 7 és 9 kor. Bej. sz. 1445-1942. Még két napig Harry Piel. Az évszázados erdők pokla

CAPITOL-MOZI, ARAD. Távb. 23-22. Előadás 3, 5, 7, 9 kor. Ma bemutató: Damaszkusz oroszánja. Doris Duranti, Carlo Ninchi. Pazar kiállásu, keleti tárgyú film.

ARO-mozi, Timisoara. Traian-téren. távb. 49-94. Macario „Károly nagynéni” című pompás vigjátéka. Előkészületben Danielle Darioux legpompásabb filmje Bizalommal való visszaélés. Előadás naponta 3, 5 és 7 kor.

* PATHEFONT, villanyerőre berendezett, lehetőleg lemezekkel együtt, megvételre keresnek. Ajánlatokat „Jó állapotban” jelígre a timisoara kiadóba. (2858) * BÖRKESZTYÜ kézivarrását vállalom. Cimem: Timisoara, II., Protu Trailu-u., 14. (2859) * JÉGSZEKRÉNY, egyajtós, kerti gumicső, hegedű tokosul, pathefon eladó. Timisoara, IV., Fröbl-u., 36. II/25. (4679) * KIS CSALÁDI HAZ, villany- és vízszolgáltatással, kiadó azonnal egyedülálló urnak. Timisoara, II., Dascal Ioanovici-u., 9. (2855) * GYERMEK-AUTÓ, gyermekkocsi, utazótaszkó eladó. Timisoara, II., Matasarilor-u., 36. (2796) * BUTOROZOTT SZOBA kiadó. Cim: Timisoara, IV. Emanuel Gotha-u., 9. 10. ajtó. (2867) * VÁLLALOK LAKÁSONM triko, valamint minden más anyaból való alsók tömeges készítését (konfekcionálás). Cim a timisoara kiadóban. (2868) * GYERMEKKOCSI, mély, részvös olesón eladó. Timisoara, II., Noua-tér. 15. (2865)

FORUM-MOZI, Arad. Távb. 24-10. Bej. sz. 788-942. Előadás 3, 5, 7 és 9 órákor. Ma a francia filmművészet kimagasló eseménye. A holló (Névtelen levelek). Pierre Fresnay, Ginette Leclerc

* JÓRAVALÓ MUNKÁSNÖT, aki a háziellendőkön jártas, keres birtokos. Borja Péter, Gera, Timişmegeye. (2793) * KORSZERŰ, sötét, világos hálószobák, konyhák olesón kaphatók. Ugyanott veszek bizományba, kézpénzért mindenemü házbereendezési tárgyat. Tessler torizlete, Timisoara II., Negruzzu-u., a baromfi piac mellett. Bej. szám 414/937. (2825) * BUTOROZOTT SZOBA, valamint kétszobás, fűtőszobás lakás azonnali kiadó, és a butorok eladók. Érdeklődni Timisoarán, 13-59. távb. 2862 sz. alatt. (2838) * FELFOGADUNK 30 munkásnőt. Fabrica de Conserva, Marcu Elie, Timisoara, Abatorul Comunal. Bej. sz. szám 89/1371/942. (2814) * VALÓDI angol szövetség készült férfiruhák, közepertemre való tenisz nadrágok eladók. Timisoara, I., Lonovici-u., 2. III. em., 17. (5489) * ISKOLATÁSKÁT, bőrből készült, csak jó állapotban lévő, megvételre keresek. Megtekintés végett sziveskedjék a timisoara kiadóba hozni. (5488)

Urania filmszínház, Arad. Távb. 24-32. Bej. sz. 1618-1941. Előadás 3, 5, 7 és 9 órákor. Ma. Mozart élete. Gino Cervi. Örök melódiák

JÖMENELELŰ ÜZLET a Józsefváros forgalmas helyén, családi okokból átad. Szükséges tőke 5-600.000 lej. Ajánlatokat „Kifutó megélhetés” jelígre timisoara kiadóba kérnek. (2856)

FORDITÁST román és magyar nyelven vállalok. Cim a timisoara kiadóhivatalban.

HARISNYA-TALPALÁST, szemfelszedést vállalok. Ugyanott bér munkát elfogdok. Timisoara, II., Mercur-u., 3. Biliezer. (2877) * JOBB NŐ elmenne házvezetőnőnek, vagy mindenesnek. Cim: Timisoara, II., Stefan cel Mare-u., 1. 2. ajtó. (2876) * BRILLANS GYŰRI két negyedkarátos kővel, alkalmi áro és egy arany nyaklánc eladó. Timisoara II., Maresal Joffre-u., 7. (2878) * CIM FESTEST, butorfényezést, mázolást és sőrendű kivitelben, házakban, olesó vállalok. Timisoara, távb.: 31-74. (2874) * TURA-GÉPKOCSIT, kifeccsáralan állapotban lévő, jó gumikkal bíró megvennék. Érdeklődni Ion Crăbătureanu nál. Santerul Radio, Arad, Iuliu-ut. 16. Távb. 50-47. (2862) * MOTOR GENERATOROKAT, fa-, vagy szemtűzészre, 20, 40, 60, 80 HP motorok keresek megvételre. Friedrich Dezer Timisoara, II., Cogalniceanu-u., 8. Távb. 31-74. Bej. szám 95/8814/937. (2874) * 125 cm-es, jó állapotban lévő MOTOR KERÉKPART, lehetőleg Puch-gyártmányt vennék. Timisoara, II. 3 August-u., 3. I. em., 7. távb. 44-34.

LARES légi uton való közlekedése 1944. május 15-én megnyit. Repülőgépjáratok a vasárnapi kivételével mindennap. Menetrend: Arad Érk. 18.30, Timisoara Ind. 18.15, Timisoara Érk. 18.00, Bucuresti Ind. 16.00. Utazási árak: Bucuresti-Timisoara 6.300 lej, Timisoara-Arad 800 lej.

* NAGYMUNKÁST, azonnal felfogad a legjobb fizetéssel „Parisian” férfsizkáság, Timisoara, I., Ady-u., 2. Bej. szám 9002. (2864) * FODRÁSNÖT, aki a vizondoláshoz és a kézpótláshoz (manikür) ért, állást keres. Ugyanott lakás kiadó jobb embernek. Mosást vállalnak. Cim: Haas Erzsébet, Timisoara, I., Mociuni-u., 6. (2863) * ELADÓK keveset használt, 23-as, fehér, vászon- és barna antilop félcipők, rózsaszínű kis kabát és drapp felöltő sapkák. Timisoara, III., Hebe-u., 2. 2. ajtó (2860) * HA NEM SÜT a takaréklüzhelye, vagy sok tüzelőanyagot fogyaszt, szakszerin kitapasztom Gál, Timisoara, III., Ciprian Porumbescu-u., 19. (2861) * GYERMEKKOCSI, mély, sötétkék, eladó. Timisoara, II., Balas-u., 14., 3. ajtó. (2873) * ELADÓ damaszt asztalnemű, ágynemű, tollpárnák, edények, bőröndök, irattáskák, ládák, mindenféle háziarcsi cikk. Megtekinthető 2-4. ig. Timisoara, II., Cantocuzino-u., 4., 4. ajtó. (2870)

KÖZLEMÉNY ZSIDÓ FÉRFIAK RÉSZÉRE. Közöljük mindazokkal a zsidó férfiakal, akik az 1944. év első felévére érkeznek és a teljes meghosszabbítási díjat még ki nem fizették, hogy a zsidókérdések kormánybiztos 1944. május 12-ikén kiadta rendelet értelmében kötelesek hátralékos részleteiket haladéktalanul kiegyenlítani, másképpen nem részesülhetnek tovább a könyvecskényújtás előnyben. Officiál Judetean Timis-Toront al Centralei Evreilor din Roman